

2026-02-25

Nationellt programområde psykisk hälsa

Mötesanteckningar

Datum: 2026-02-25

Deltagare: Sophia Eberhard ordf., Bjarne Olinder ordf., Lisa Minell v. ordf., Kerstin Eliasson, Victoria Longato, Jan Persson, Nils Varg, Mattias Vejklint, Frida Cissig, Kaj Forslund, Martin Rödhalm, Therese Lindén, Jenny Olofsson, Sofia Odersjö, Gabriella Widlund, Johanna Woltjer adjungerad SKR, Kerstin Evelius adjungerad SKR, Emelie Sundén

Brukarrepresentant: Conny Allaskog

Förhinder: Conny Allaskog, Lisa Minell

Mötespunkt	Underlag
Mötesformalia	Årshjul NPO 2026
Föregående mötesanteckningar fastställs	2026-01-21 Mötesanteckningar NPO Psykisk hälsa
Övriga och tillkomna punkter.	
Kartläggning RU – PM Digital vård (utskickad separat via mail 2026-02-19)	
- Har du några tankar och inspel på vilket sätt Socialstyrelsen kan stödja en utveckling av tillämpningen av digitala verktyg och tjänster inom den specialiserade psykiatriska vården?	
- Tankar och inspel på hur andra nationella aktörer kan stödja en utveckling på området och vad det i sådana fall skulle vara?	
Dialog; Önskemål om återkommande inspirationstillfällen 4 halvdagar per år. SKR planerar att ta fram en sida där information/lista kring digitala verktyg och tjänster ska samlas.	
Sista dag att svara på mailet är den 1 mars.	

<p>Information om att sidan Strukturerad vårdinformation specialistpsykiatri Kunskapsstyrning vård SKR släcks efter NPO-sammanträde. Processledare återkopplar information till NAG Strukturerad vårdinformation.</p> <p>Utvärdering av NPO-ordförande samt vice ordförande från kommun. Mer information samt länk till enkät kommer via mail, 2026-02-25. Svar ska lämnas senast 9 mars.</p> <p>Beslut gällande godkännande av Nationellt kliniskt kunskapsstöd Posttraumatiskt stressyndrom Beslut om granskningsrunda 2 – förslag att det går på nationell synpunktsinhämtning.</p> <p>Ibland är revisionen så begränsad att texten kan publiceras utan någon remissrond (mindre revidering). Uppfattningen från SKG Primärvård är att PTSD är ändrat såpass att granskningsrunda 2 bör vara aktuell, men inte så förändrad att nationell remiss är rimlig. Dock är det så att om t.ex. skrivningarna runt TF-KBT upplevs så olika från tidigare att det har stora konsekvenser för regionerna så behövs nationell remiss, och då ska det även göras en konsekvensbeskrivning. Den rekommenderade behandlingsformen anger inte att denna ska utökas i en omfattning som har stora konsekvenser. Om NPO delar denna uppfattning så kommer det inte bli några större förändringar i behandlingsstrukturen utöver att man väljer "rätt" behandling för de som ska erbjudas denna. Om NPO hellre anser att det bör göras resursförflyttningar blir det istället nationell remiss samt konsekvensbeskrivning.</p> <p>Övrig fråga om skrivelse gällande författare; Generell skrivning (<i>Ledamöter ur NPO/NAG och SKG...</i>) alternativt att alla författare anges. NAG Depression och ångest föredrar generell skrivning.</p> <p>Dialog; Begreppet TF-KBT känns inte helt igen vad gäller vård vid PTSD för vuxna. Detta begrepp behöver förtydligas och det är viktigt att både utgå från det publicerade kliniska kunskapsstödet såväl som det reviderade underlaget som kommer skickas ut via mail. Det är viktigt att lämna synpunkter på om man tror att de föreslagna förändringarna kommer att medföra konsekvenser för regionerna.</p> <p>Beslut; NPO Psykisk Hälsa tar del av kliniskt kunskapsstöd och lämnar synpunkter senast 9 mars via mail till processledare. Utifrån inkomna synpunkter fattas beslut av ordförande och vice ordförande vid NPO au den 16 mars.</p> <p>Vad gäller skrivelse gällande författare kan generell skrivning användas.</p>	
<p>Informations- och beslutspunkter</p> <p>Behov av nya uppdrag och representanter 2027–2030</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ordförandeskap - Kommunala ledamöter Norra, Södra, (Dialog kring detta) 	

<p>Se bilaga Mandatperioder NPO-ledamöter 2026</p> <p>Dialog; Behov av förtydligande gällande möjlighet till förlängning av mandatperioder samt när uppdragen påbörjades. Behov av att undersöka om mandatperiod gäller även för adjungerade samt representant från NPR. Eventuella nya representanter utses från respektive sjukvårdsregion (RPO/RPT) och för kommunala representanter i S-KiS via RSS-struktur samt för kännedom via sjukvårdsregion. Se rutin. Fortsatt dialog på kommande NPO-sammanträde.</p> <p>Statusuppdatering ledamöter; Inkomna nomineringar gällande NAG Schizofreni (nomineringsperiod pågår till och med 2026-03-31).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kommunrepresentant (Västra sjukvårdsregionen) Naemi Malmström, enhetschef för boende med särskild service (psykiatri-inriktning). <p>Beslut; NPO Psykisk hälsa står bakom förslaget.</p> <p>Nominering till NAG Skadligt bruk och beroende pågår. I nuläget har 6 nomineringar kommit in och behovet är av 3 representanter. Nomineringsperiod avslutas 2026-02-28.</p> <p>Nomineringar till Socialstyrelsen, hur ligger vi till? <i>Gabriella, Jenny och Therese Socialstyrelsens externa referensgrupp i deras uppdrag att genomföra nationella utvecklingsinsatser för att stärka primärvårdens arbete med psykisk ohälsa.</i> 8 nomineringar, varav 5 psykologer, 1 allmänspecialist, 1 hälso- och sjukvårdskurator och 1 arbetsterapeut.</p> <p><i>Nomineringar till rekommendationsgrupp: nationella riktlinjer för barn- och ungdomspsykiatrisk heldygnsvård.</i> Denna fråga har enbart gått via NPO Psykisk hälsa. Nomineringar; Sydöstra 2, Mellansverige 1, Västra 3, Södra 1.</p> <p><i>Nomineringar Högspecialiserad vård Svåra tvångssyndrom.</i> Nomineringar; Stockholm/Gotland 3, Sydöstra 1, Västra 3 samt Södra 1.</p> <p>Nominering inkommen även till NHV Barnmisshandel från Stockholm/Gotland.</p> <p>Beslut om NAG Adhd/Autisms nya uppdragsbeskrivning <i>Therese</i> Se bilaga Uppdragsbeskrivning NAG adhd och autism</p> <p>Utifrån en planering där två NAGar ska slås samman; Framkommer det tillräckligt tydligt vilka kompetenser som behövs i NAG Adhd/autism (utifrån uppdrag för båda diagnosgrupperna)? Stämmer uppdragsbeskrivningen med NPOs uppfattning om vad som är NAGarnas uppdrag (<i>förvaltning, samarbete med myndigheter, spridning och stöd till implementering</i>)? Rimlig tidsåtgång utifrån uppdrag?</p>	<div data-bbox="1177 271 1235 331" data-label="Image"></div> <p data-bbox="1114 338 1315 394">Mandatperioder NPO-ledamöter 2026</p> <hr/> <p data-bbox="1114 658 1356 741">Schizofreni Kunskapsstyrning vård SKR</p> <p data-bbox="1114 853 1356 965">Skadligt bruk och beroende Kunskapsstyrning vård SKR</p> <div data-bbox="1177 1615 1235 1675" data-label="Image"></div> <p data-bbox="1114 1682 1315 1738">Uppdragsbeskrivning NAG adhd och autism</p>
--	--

Finns det någon gräns för antal ledamöter?

Dialog; NPO psykisk hälsa har stort handlingsutrymme i beslut kring NAGars storlek och uppdrag. Dock är det en tydlig viljeinriktning från kunskapsstyrningens ledningsfunktion samt värdskap att alla NPOer behöver se över uppdrag och storlek på NAGar utifrån respekt för regionernas resurser. NAGarna är i båda fall större än vad som är brukligt, men det skulle också kunna argumenteras för att det finns behov för det då målgruppen utgör en stor del av regionernas patienter.

NPO Psykisk hälsa önskar mer dialog kring punkten på kommande sammanträde i Stockholm tillsammans med NAGens ordförande och processtöd. I nuläget kan det inte fattas beslut kring uppdragsbeskrivningen.

Återkoppling – möten

Möte med Myndigheten för föräldrastöd och familjerätt (MFOF) Kerstin och Jenny

Regeringen har givit MFoF i uppdrag att lämna förslag på hur föräldraskapsstödet till föräldrar med psykiska besvär eller kognitiva svårigheter kan stärkas (S2024/01507). De har genomfört detta genom en anonym enkätundersökning som besvarats av 721 föräldrar. I underlaget till en kommande rapport framkom att majoriteten av föräldrarna beskrev stora svårigheter inom samtliga områden i föräldraskapet som undersöktes: basal omsorg, ta hand om hemmet, samspel, vardagsrutiner, och kontakter med vård och skola för barnen. Färre än hälften hade fått stöd. Få hade erfarenhet av målgruppsanpassat stöd och önskade återkommande mer och bättre målgruppsanpassat stöd, till exempel genom hembesök. Många föräldrar önskade även praktiskt och avlastande stöd, t.ex. genom boendestöd, samt bättre koordinering och samverkan. Föräldraskapet försvårades av kontextuella faktorer som fattigdom, begränsat socialt stöd, svåra livserfarenheter, och barn med särskilda behov. Föräldrar med både kognitiva svårigheter och psykiska besvär rapporterade störst svårigheter i föräldraskapet, och var minst nöjda med stöd. Mötet med NPO-representanter var för att skapa en dialog utifrån framkomna resultat. Återkoppling från NPO-representanter var att detta är något som är känt och delas, utifrån erfarenheter av att möta målgruppen. Dialog skedde även kring möjliga utvecklingsbehov och -möjligheter inom regionerna. MFoF önskade en öppenhet för en eventuell framtida kontakt med NPO Psykisk hälsa kring fortsatt samverkan utifrån resultat och genomfört regeringsuppdrag.

Information om arbete med översättning av ICD-11 Sofia, Gabriella och Conny
Se bilagor – NPO Presentation Psykisk hälsa, Information till granskare samt Granskningsmall ICD-11.

<p>Synpunkter önskas senast den 13 april och det önskas en skrivning gällande synpunkter på om ordet "disorder" ska översättas till "störning". Ett argument som används är att detta ord används i lagtexter.</p> <p>Arbete pågår på SKR med att revidera den gemensamma skriften "Begrepp inom området psykisk hälsa". Det finns vinster med att samordna dessa dialoger.</p> <p>Dialog; NPO psykisk hälsa är eniga med att de inte vill stå bakom en översättning till störning. Ett förslag är att det skulle kunna översättas till "psykiatriskt tillstånd" men även "syndrom" skulle kunna användas.</p> <p>Information om att Försäkringsmedicin formerat ett underlag. Bjarne Det har kommit ett utkast för hur arbetsgruppen kan och bör formas. Vi återkommer med mer information längre fram.</p>	 <p>NPO Presentation psykisk hälsa 2026-02</p> <hr/> <p>Granskningsmall-icd- 11 2026.docx</p>
<p>Informationspunkt om nuläge kopplat till Kvalitetsregister. Bjarne Bakgrund och sammanhangsinformation</p> <p>Inkommet mail från Cecilia Svanborg kring NPOs hållning vad gäller kvalitetsregister. Frågan tas upp för dialog på kommande lunch-till-lunch möte men behöver beredas i NPO.</p> <p>Det önskas från kvalitetsregister att NPO intar en tydlig hållning i frågan. NPOs ställning behöver dock utgå från förankring i regionerna och en realistisk bild av vad som är möjligt. Inför detta möte är det önskvärt om alla regioner tar med frågorna tillbaka till sina RPOer/RPTer/verksamheter. Processledare skickar med Cecilias frågor samt sammanställt underlag i mötesanteckning, vid behov av fördjupning finns ytterligare material att tillgå.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hur ser regionernas nuvarande hållning ut till medverkan i kvalitetsregister? - Utmaningar och möjligheter? - Vilka behov har regionerna av data där kvalitetsregister är en viktig informationskälla? - Finns behov av annan data från kvalitetsregister? - Kommunernas behov av data och nuvarande datakällor? <p>Dialog; Utvecklingen går framåt vad gäller data/analys och uppföljning i respektive region. En frågeställning framåt är hur stort behovet är av att få nationell statistik och nationell data. Det är viktigt att vi också förtydligar vilka register som vi funderar kring och där vi ser behov av fortsatt utveckling och anslutning. Fortsatt dialog på NPO-sammanträde i mars.</p>	
<p>Återkoppling - pilot med migrering av VIP till 1177</p> <ul style="list-style-type: none"> - Beslut som fattats i styrgrupp. <i>Sophia</i> 	

<p>Fråga i styrgrupp kring om förankringen ska ske via utskick i wordmall eller i en prototyp/teknisk lösning som ser ut som strukturen i 1177 för vårdpersonal. I denna förankringsrunda är det viktigt att få återkoppling på struktur och sökbarhet men det finns viss tveksamhet från Inera att skicka ut en prototyp. SKR kan dock bereda detta och ta ansvar för utskick i denna process.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Återkoppling om nuläge i beredningsgrupp. <i>Jenny, Johanna.</i> <p>Beredningsgruppen har också varit mycket i frågorna kring hur VIParna ska skickas ut via word eller i prototyp. Arbetet med NAGar och redaktion är i full gång och det flyter på enligt planering. Det finns nu behov av att förbereda och tänka kring hur man tar vidare dessa processer i sina RPOer/RPTer. Det kommer finnas visst kommunikationsmaterial och erbjudas löpande möten – både för NAGar såväl som planering för informationsmöten gällande övriga intressenter från RPOer/regioner/kommuner.</p> <p>Beslut fattades i NPO au 2026-02-16 om att inte flytta över nuvarande avsnitt gällande suicidprevention som generiska artiklar, då innehållet till viss del inte är i fas med aktuell forskning och kommande nationella riktlinjer. Vid behov av hänvisning kan det hänvisas till det redan existerande kliniska kunskapsstödet alternativt till nationella riktlinjer och Nationellt centrum för suicidforskning och prevention (NASP).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nuläge extra resurs? <i>Martin</i> <p>SKRs ramavtal för upphandling används och går via en konsultfirma. Två bra kandidater är föreslagna och Ella och Ellinor ska träffa personerna för en första träff. I nästa skede tas kontakt från värdskapet och förhoppningsvis kan resursen finnas tillgänglig om cirka en månad. I första hand upphandlas resurs på 50% för 6 månader.</p> <p>Se bilagor – Projektplan, Projektupplägg, Styrande principer, Migreringsmall. Projektplan 2026 VIP Migrering Slutversion 260120 Bilaga 1 Projektupplägg VIP Migrering 2026 slutversion 260120 Bilaga 2 Styrande principer VIP Migrering slutversion 260120 Bilaga 3 Migreringsmall och motivering till ny mallstruktur 260120</p>	
<p>Planering för kommande behovsanalyser NAG-suicidprevention och NAG Rättspsykiatri</p> <p>Planering är påbörjad för behovsanalys Rättspsykiatri, möten är inbokade under våren med fokus på färdigställd behovsanalys i början av sommaren. Arbetsgrupp för behovsanalys Suicidprevention bokar en arbetande lunch den 23 mars innan NPO-sammanträdet.</p>	
<p>Socialstyrelsen Sofia Åhlqvist – ledig. Sofia deltar hela mötet den 6 maj.</p> <p>Information om uppdrag till Socialstyrelsen att inrätta ett nationellt kompetenscentrum om intellektuell funktionsnedsättning och autism</p>	

<p>Malin Carlson och Linda Fordal. Nationellt kompetenscentrum är ett mindre kansli som engagerar Socialstyrelsens samlade kompetens vid frågor och behov. Uppdraget ligger under Socialstyrelsens uppdrag för kommun/socialtjänst men det är ett område där samverkan mellan verksamheter är av stor vikt. Vid behov av samverkan/mer information kontakta kompetenscentrumet. Se bifogad ppt.</p> <p>Läkares anmälan vid medicinsk olämplighet att inneha skjutvapen Emma Södergren, Jonas Lundberg och Hanna Tengelin. Uppdraget har en tydlig koppling till att de flesta anmälningar som inkommer rör psykiatriska tillstånd – hög relevans för regionernas psykiatri. Se bifogad ppt.</p> <p>Dialog; Uppdraget rör enbart legala vapen – det finns existerande utmaningar i de fall där det upptäcks att en person innehar illegala vapen. Det vore bra med en skrivelse kring hur detta bör och ska hanteras.</p> <p>För kännedom Informationsträff med Socialstyrelsen förmiddagen den 12 maj fysiskt i Stockholm. Ordförande och processledare deltar.</p>	
<p>Uppdrag inom NPO Psykisk hälsa, <i>Jenny och Therese</i> Spridningsprocess NPO-RPO och LPO - kommun och region, se bifogad ppt.</p> <p>Dialog: Önskemål från kommunerna att det blir en tydlig informationsgång från nationell nivå i de RSS-strukturer och nätverk som finns kopplat till socialtjänstens kunskapsstyrning. Det ser olika ut över landet gällande om det finns kommunrepresentanter kopplat till RPO/RPT. Det är också väldigt olika om kommunrepresentanter i dessa nätverk har en koppling till RSS-strukturer eller FoU-verksamheter.</p>	
<p>SKR; Johanna Woltjer, <i>se bifogad underlag.</i></p> <p>Kerstin är fortsatt sjukskriven men förhoppningsvis snart tillbaka.</p> <p>”Begrepp inom området psykisk hälsa” är uppe för revidering. Kontakta gärna Anna.svanberg.warn@skr.se med synpunkter och input.</p> <p>Samsjuklighetsreformen – Stödjande läroprocess. Förhoppningsvis kan ett arbete påbörjas under våren, mer information kommer på ett kommande NPO alternativt via mail.</p> <p>Uppföljningsmodell Barn- och ungdomspsykiatri – processteg och mätpunkter. En del kritik har lyfts mot att det krockar med VIPar, Stegvis vård. Vid kontakt mot NPO gällande detta är det bäst att hänvisa till buptillganglighet@skr.se.</p> <p>SPK 11-13 mars – Pausprogram med intressanta dialoger gällande specifika teman. Vid intresse för att delta i dialogerna kontakta Johanna.</p>	

<p>Överenskommelsen gällande psykisk hälsa – dialog pågår med regeringskansliet. Om det blir en förordningslösning är det viktigt att det blir tydligt vilka krav som ställs. Det kommer fortsatt en stor del statliga medel men mycket går via myndigheter vilket innebär att det kan bli mer styrande uppdrag. Läns samordnade medel är väldigt viktiga för gemensamt arbete i länen och detta behöver framkomma i dialogerna.</p>	
<p>Fysiskt möte 23-24/3 i Stockholm</p> <p>Meddela senast den 9 mars:</p> <ul style="list-style-type: none"> • om specialkost (ni som anmält detta tidigare är redan registrerade) • delta på middagen den 23/3. <p>Till Sofia Odersjö sofia.odersjo@vgregion.se</p> <p>Avslut</p>	
<p>Mötestider för våren NPO 2026. Fysiskt möte i Stockholm 23–24 mars, lunch till lunch Onsdag 6 maj 8.30- 12.00 Digitalt Onsdag 3 juni 13.00-16.30 Digitalt</p> <p>Mötestider för hösten NPO 2026. Onsdag 26 augusti 13.00-16.30 Digitalt Onsdag 16 september 13.00-16.30 Digitalt Fysiskt möte i Stockholm 5-6 oktober, lunch till lunch Onsdag 11 november 13.00-16.30 Digitalt Onsdag 16 december 13.00-16.30 Digitalt</p>	